

Posudek diplomové práce

Typ posudku: Posudek vedoucího diplomové práce

Autorka diplomové práce: Adéla Truxová

Název práce: Sociální aspekty ukládání alternativních trestů

Autor posudku: PhDr. Martin Cejp, CSc.

Tematika alternativních trestů je v posledních letech velice aktuální zejména proto, že úzce souvisí s kriminální politikou Evropské unie, která je založena na humanizaci trestního práva a důsledném dodržování Listiny základních práv a svobod. Alternativní trest v tomto pojetí poskytuje lepší možnost k nápravě škody, způsobené trestným činem, než nepodmíněný trest odnětí svobody. Kromě toho může aplikace alternativních trestů zlepšit situaci ve vězeňství a přispět k řešení problému neúměrného přeplnění věznic.

V souvislosti s tím, že jde o téma aktuální, je teorie trestání i historie trestní politiky v odborné literatuře bohatě a detailně rozpracována. Adéla Truxová měla tedy k dispozici materiál, který stačilo pouze zrekapitulovat. Tuto fázi zpracovala v hlavních bodech a přehledně. Někde možná až moc stručně, jako v případě historického exkursu, týkajícího se Českých zemí mezi léty 1948-1989. Problém byl, přidat k takto rozpracované problematice něco nového či přičinit vlastní stanovisko. V tomto směru pomohlo autorce to, že od 1.1.2010 došlo v trestní politice k významné změně. Adéla Truxová zmínila dopad nového trestního zákona na trestní politiku a pokusila se zhodnotit tyto změny oproti předchozím létům. Aktualizace se pak konkrétně týkala dvou nových alternativ, které bylo možné od roku 2010 aplikovat. Šlo o domácí vězení a zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce. Kromě nového trestního zákona zmínila autorka ještě dvě další okolnosti, které hrály ve vývoji trestní politiky směrem k alternativním trestům významnou roli. Šlo o zřízení Probační a mediační služby a o zákon o soudnictví ve věcech mládeže. To, že vybrala právě tyto tři okolnosti, svědčí o její dobré orientaci v této oblasti.

Pokud šlo v historické a teoretické části převážně o rekapitulaci stávajících poznatků, a v části, kde byly tresty vyjmenovány a popsány spíše o výčet, je část, zaměřená na sociální aspekt alternativních trestů (str.60-66) dosti výrazným vlastním autorským přínosem Adély Truxové. Jde o zajímavě zpracovanou kapitolku a oceňuji, že tam jsou zmíněna jak pozitiva, tak negativa různých opatření.

V praktické části využila A.Truxová statistické údaje, analýzu dokumentů a rozhovory. Díky tomu, že si přesně stanovila výzkumné otázky, je i interpretace dat přehledně zpracována. Je-li za optimální počet expertů považováno 15-25 dotázaných, je celkový počet expertů, který shromáždila A. Truxová těsně pod touto hranicí (bylo jich 12). To by tak nevadilo, ale j sou-li navíc experti rozdělení podle typů do pěti skupin a v každé skupině jsou jen dva až tři, je to pro zobecnění závěrů přece jen málo. Pokud by výzkum nebyl součástí studentské práce,

ve které jde o prokázání schopnosti aplikovat výzkumné metody, pak by bylo nezbytné počet dotázaných přece jen o něco zvýšit.

Diplomantka pravidelně konzultovala každou kapitolu, zapracovávala připomínky, práci měla časově rozvrženou tak, že mohla vše důkladně promýšlet. Adéla Truxová prokázala dobrou orientaci v problematice, přehledně zpracovala historii trestní politiky i teorii trestu, vybrala aspekty, které měly na vývoj rozhodující vliv. Práce je vyváženě strukturovaná. Díky dobře formulovaným výzkumným otázkám došla autorka k zajímavým poznatkům. Aplikace výzkumných metod vyžaduje mnohaletou zkušenost, v rámci diplomové práce je dostačující. Z literárních pramenů využila autorka převážně publikace českých autorů (oceňuji, že v hojné míře i mimopražských, hlavně z Brna, ale i Liberce a Plzně).

Doporučuji přijmout práci k obhajobě.

Navrhované hodnocení: výborně

V Praze 20.1.2012
Martin Cejp